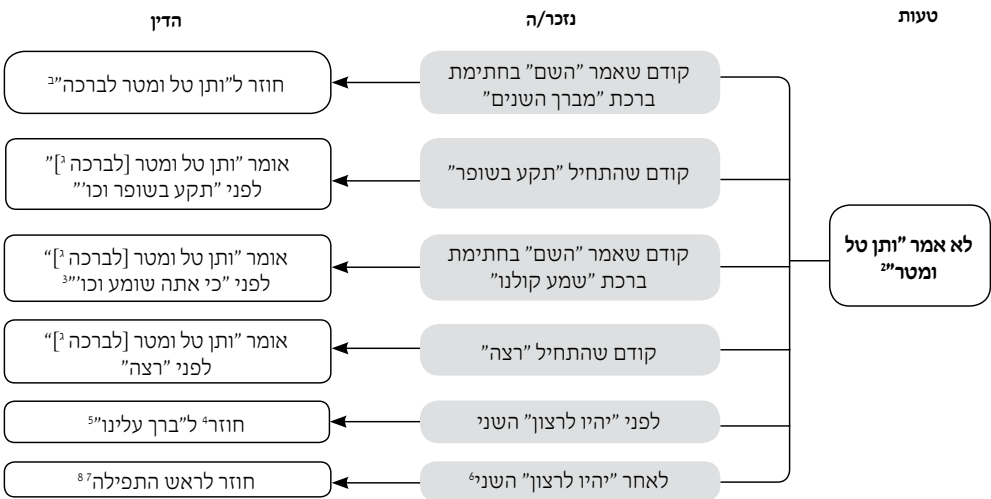

קיצור דיני ותן טל ומטר

מאת המרא-דאתרא וחבר הבד"צ הרב יוסף ישעי' ברוין שליט"א

בחוק לארץ, מתחילים באור ליום שני, י"א כסלו [ששים יום אחד תקופת תשרי, ויום השאלה ויום התקופה בכלל הששים¹], בתפלת ערבית, לומר "ותן טל ומטר לברכה" (במקום ותן ברכה הנאמר בקיץ) בברכת 'ברך עלינו' (ברכת השנים). ואומרים אותו עד (וכולל) תפלת מנחה בערב פסח הבעל"ט. אין להפסיק להכריז "טל ומטר" לפני שמונה-עשרה.

הערות

- חשבון ששים יום מעת התקופה אין מונין אותם מעת לעת. ומכל מקום, לענין בדיעבד, במי טעוה ולא אמר טל ומטר לפני שעברו ששים יום מעת לעת מזמן התקופה, ובפרט - בתפלת ערבית דליל ששים נחלקו הפוסקים מה דינו. ולכן, בנוכר לאחר שסיים תפלתו, ומתפלל עוד הפעם, נכון שיתנה שבאם אינו מחוייב בדבר, ה"ז בתורת נדבה.
- אפילו אמר "ותן טל" ולא אמר "ומטר". המסופק אם אמר "ותן טל ומטר" בתפילתו - עד שלושים יום בחזקת שלא הזכירו וצריך לחזור. לאחר ל' יום (השנה: מתפלת ערבית, אור ל"א טבת) אינו צריך לחזור, שכן חזקתו שכבר התרגל לאומרו כהלכה⁸.
- ואם טעה וחזר לברך עלינו, מפסיק וחוזר למקום שעומד שם ושואל שמונה עשרה תפלה⁹.
- אם נזכר לאחרי שאמר השם לפני חתימת "המחזיר שכניתו", "הטוב שמך" ששים.

מקורות וצינים

- בנוגע לאופן חשבון שלושים יום, נתבאר בארוכה במכתב מזכירות הבד"צ מיום ועש"ק ויחי תשע"ה, ויל"ג בע"ה בגליון "באתרא דרב".
- כ"כ להדיא בפמ"ג סי' קיד בא"א סק"ח. סי' קיז במ"ו סק"ג. קיצור שו"ע סי"ט ס"ו. תורת חיים סק"ו. פתחי עולם (מרבני אנ"ש) סק"א. באר יעקב סק"ו. וראה במשנ"ב סי' קיד בבה"ל סי' ד"ה במקום. סי' קיז סקט"ו, שיותר טוב לאומרו על הסדר. וראה ביורו הלכה זילבר שם סקט"ו. ובשו"ת באתרא דרב (פורים) ח"ג סי' ג. הארכנו בזה בנוגע לזעל הנסים, והמסתעף מזה בענינו, ושכן נראה גם לדעת אדה"ז, עיי"ש באורך.
- בשו"ע אדה"ז סי' קיז ס"ה נז' רק "ותן טל ומטר" וכו' בכ"מ. אבל בכמה פוסקים דחינו שיאמר גם "לברכה" - ראה קיצור שו"ע סי"ט ס"ו. כח"ש שם סקל"ז. ועוד. וכן הועתק בשמועסן טבת תש"ה.
- ראה בכ"ז בשו"ת באתרא דרב סי' יח'תקלה.
- ראה מקור חיים לחו"י סי' קה סק"א ד"ה כדי הילוך שנסתפק בדבר.